

Fundament Iránytű

Nieuwsbrief van stichting Fundament

September 2019

Talenten in Göncruszka

Eerbied voor God en liefde voor het kind. Dat is het uitgangspunt van de Talentschool in het Hongaarse Göncruszka. Een school waar Roma- en niet-Roma kinderen, naast goed onderwijs, samen leren een weg te vinden in het leven. Afgelopen schooljaar werd de allereerste lichting achtste-groepers uitgezwaaid.

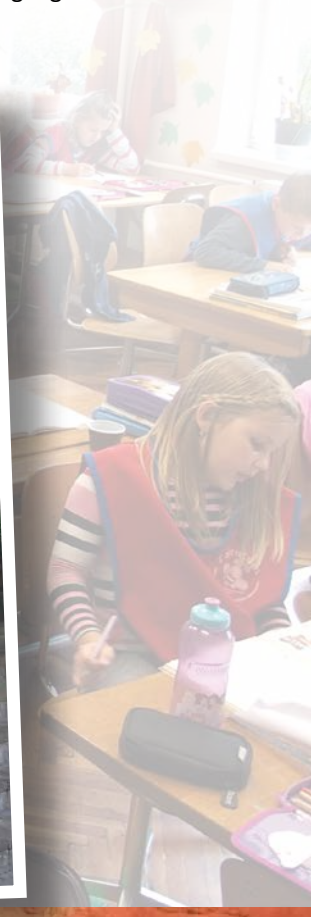
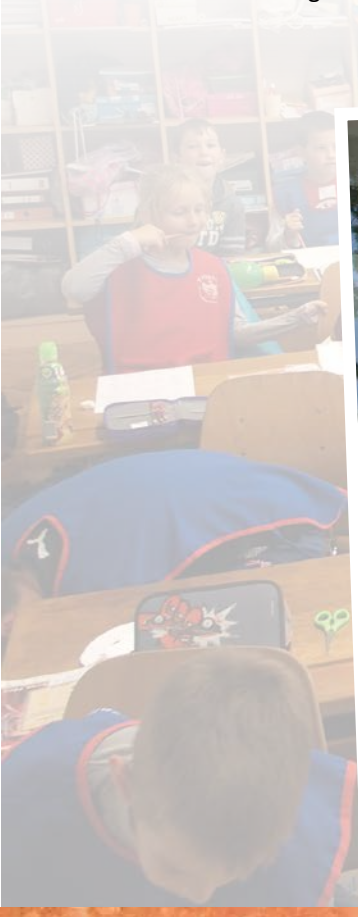
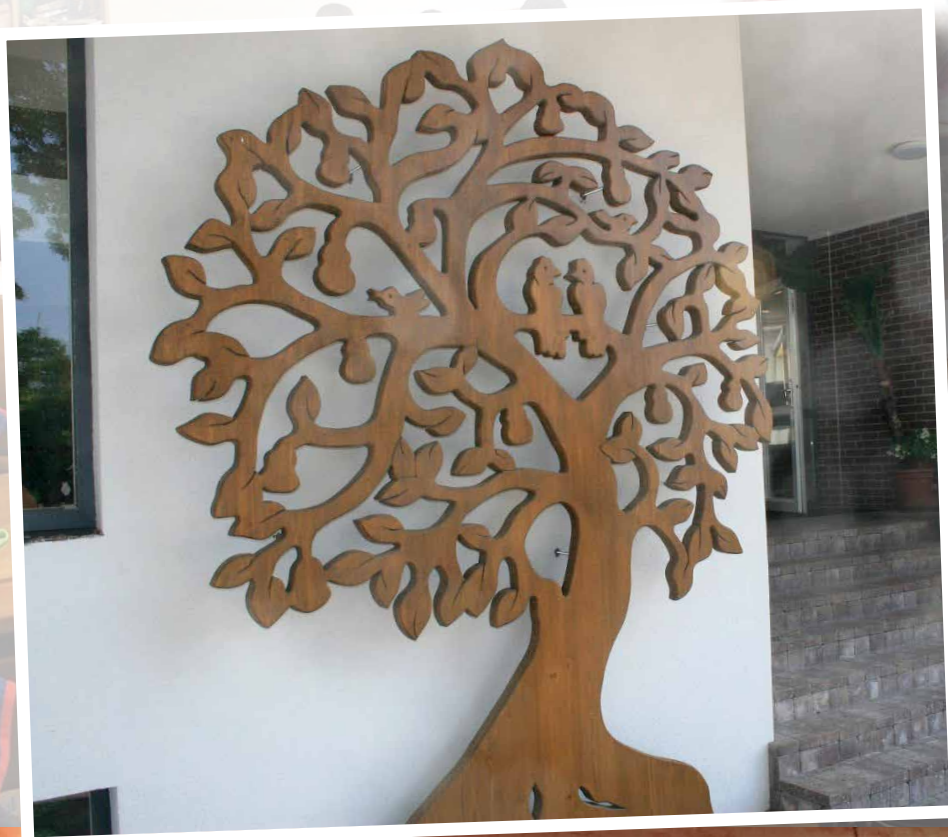
Afscheid van de hoogste groep is feestelijke gebeurtenis in Hongarije. De kinderen overhandigen dan plechtig de vlag van de school aan de groep die na hen

komt. Het pad waarlangs ze de school uitlopen is versierd met bloemen. Ouders en familie geven bloemen. Iedereen is vol hoop en ook een beetje gespannen: nu begint er een nieuwe fase. De meesten gaan naar een school waar ze in een internaat moeten wonen. Weg van huis, samen met andere leerlingen op één kamer.

Het afscheid van de oudste groep op de Talent-school in Göncruszka was dit jaar wel heel bijzonder. De eerste groep waarmee de school acht jaar geleden begon, nam afscheid. De kerkelijke gemeente nam in 2011

de plaatselijke school over. Vraag was toen: *'zou het lukken om een school op te bouwen met een eigen onderwijsklimaat. Kunnen we de kinderen iets extra's meegeven. Vertrouwen op God, aandacht voor elkaar, gevoel voor muziek, sport'*. Geen simpele opdracht. Niet alleen moest het oude gebouw nodig gerenoveerd worden. Vooral ook omdat veel kinderen uit achterstandsgesinnen komen.

Nu is het acht jaar later. De school groeit de elk jaar met een paar lokalen. Er kwam een gymzaal, een muzieklokaal, het gebouw is gezellig ingericht. Na een »

start met 16 kinderen groeide de school naar 250 leerlingen. En nog is er niet genoeg plaats voor iedereen die zich aanmeldt. De Talent-school werd een begrip. Kinderen uit de wijde omgeving worden met schoolbussen opgehaald. Bij de ingang hangt een kunstwerk dat

verwijst naar de gelijkenis van Jezus over het mosterdaad: zo klein, maar het mag uitgroeien tot een flinke struik waar zelfs vogels een goede plek hebben om een nest te bouwen.

De leerlingen dragen een schooluniform, een vest: blauw voor jongens en rood voor meisjes. Je bent zichtbaar als leerling van de Talentschool. Op 16 juni werd in de kerk afscheid genomen van klas 8. De kinderen zaten in een halve kring voor de preekstoel. Ieder in zijn of haar knalblauwe of knalrode vest. De twee predikanten van de gemeente waren er, Levente Sohajda en zijn vrouw Zsuzsa. Elk kind hoorde zegenende woorden: *'Blijf Jezus volgen in je leven!'* En na die zegen werd het gekleurde schoolvest uitgetrokken. Een symbolische handeling: We laten je los, je mag verder, maar vergeet niet dat God je nooit loslaat!

Fundament steunt dit project, samen met Verre Naasten. Die steun wordt vooral ingezet om het leerlingenvervoer te financieren.

Blijven leren

Ds. Endre Kondor uit Vaida (Roemenie) studeerde drie maanden in Kampen. Twaalf jaar geleden was hij er ook. Hier een beeld van zijn ervaringen.

Een oud gezegde bij ons, Hongaren, luidt: „Een goede priester blijft leren tot zijn dood.” Toch is het in de kerken in Roemenie geen gewoonte om een predikant zomaar voor een langere periode studievrij te geven. In Kampen hebben wij ervaren dat het waardevol is. Voor mijn vrouw en voor mij was Kampen ook een beetje thuiskomen. Twaalf jaar geleden waren we hier voor mijn masterstudie. Het huis, Kampen, de gemeente, de TU het was allemaal weer bekend en vertrouwd.

Aan de Theologische Universiteit volgde ik de module ethiek, spiritualiteit en publieke theologie. Het was verrijkend en verfrissend. Het was ook bijzonder om weer in een studiezaal te zitten en colleges te volgen met een groep studenten. Even

afstand kunnen nemen van het 'gewone' gemeentewerk. De dienst van een predikant kan routine worden. Die gedachte was de achtergrond van mijn interesse: De identiteit en roeping van een predikant en de terugkeer naar die roeping. Met die motivatie kwam ik. Met de gedachte: wat kan ik als predikant met 20 jaar ervaring in het dienst van het Woord, leren om mijn taak beter uit te voeren.

Ook was ik bezig met de vraag: Hoe kan ik collega's helpen. Predikanten in Roemenie en in Hongarije hebben vaak zo veel taken dat het pastorale werk in de verdrukking dreigt te komen. Dan is er ook geen energie meer over voor

jezelf, voor je eigen ziel. Veel predikanten zijn overbelast. Ze lopen het gevaar het zicht te verliezen op hun oorspronkelijke opdracht: pastor zijn.

In deze studieperiode is mijn horizon breder geworden. Ik kreeg zicht op literatuur en op ontwikkeling binnen het theologische denken op dit gebied. Ik ben dankbaar met mijn studiebegeleider prof. A. de Bruijne, voor zijn adviezen, voor de TU en in het bijzonder voor de Stichting Fundament, voor de steun.

Erzsébet mijn vrouw, heeft zich hier georiënteerd op het verschijnsel burn-out. Ze bezocht een zorgcentrum 'De Hezenberg' in Hattem. Daar kon zij nieu- »

preekstoel in kerk Vaida

we dingen leren over het werk en de zorg voor mensen die op het rand van burn-out zijn.

Samen zijn we dankbaar, dat wij hier mochten zijn. Dit keer ook met onze dochter Kata van tien jaar. Voor haar was het best moeilijk. Alles was nieuw. Drie keer per week ging ze naar school. Met een beetje heimwee, maar open voor nieuwe ervaringen. Oude kennissen hebben we ontmoet. We trokken op met gemeenteleden en met mensen er omheen. Wekelijks gingen

we naar de kerk in Kampen-Noord. Een bijzondere ervaring om op zondag gewoon in de kerk te zitten. Ik was dat niet gewend; het niveau van de adrenalin kon laag blijven... Kampen-zelf, de stilte van de stad, de historische gebouwen, de gezelligheid van de rivier, de IJsselkade, de oude

haven, de groene gebieden, de mogelijkheid om elke dag te fietsen.

Wij zijn geestelijk en lichamelijk opgeladen. Voor ons was het een perfecte combinatie. Wij zijn God dankbaar. We willen ook zeggen: Wij danken jullie van harte, broeders en zusters van Nederland!

Even voorstellen

‘Eveline, wil je meedenken? Voor Stichting Fundament zijn we op zoek naar een nieuwe secretaris. Dat is een prachtige en uitdagende bezigheid. Met reisgarantie, horizonverbreding. Een professioneel bestuur. Weet je iemand? Je mag er ook een taak voor jezelf zien.’ Dat was afgelopen februari.

Stichting Fundament, ik kende de stichting niet. Bestuurslid Meijer bracht met veel enthousiasme het werk van Fundament onder mijn aandacht. En dat heeft hij met verve gedaan want inderdaad heb ik er een taak voor mijzelf in gezien en gevonden.

Ik ben Eveline Dirkse, woonachtig in Barendrecht. Gezegend en verblijd met een echtgenoot en drie volwassen nazaten. Als ZZP’er werkzaam in de administratieve dienstverlening. Een brede interesse voor alles wat mensen beweegt in kerk en maatschappij. Enthousiast om organisaties te onder-

steunen die gericht bezig zijn om een steentje bij te dragen.

En dat doet Fundament. Het sprak me aan hoe professioneel de stichting te werk gaat in het bieden van theologische (bij)scholing in Kampen aan studenten uit het Hongaars sprekende deel van Europa, het ondersteunen van de kerken in dat gebied, collegiale ondersteuning, uitwisseling van (theologische) kennis en het ondersteunen en stimuleren van maatschappelijke projecten. En dat alles met respect voor de eigen verantwoordelijkheid van alle betrokkenen.

Het bestuur van deze stichting heeft een secretaris nodig die zich flexibel weet te bewegen tussen de diverse partijen, overzicht houdt, duidelijkheid schept, graag een stuk tekst produceert en interesse heeft in de mensen die bij dit alles betrokken zijn. Zo’n secretaris heeft Fundament al vele jaren in Frans Caan. Ik heb er vertrouwen in dat ik dit werk zal kunnen overnemen. In de rustgevende wetenschap dat God met mij, en met ons allemaal meegaat.

Eveline Dirkse

Promotieonderzoek

Sprekers en hoorders; het tweede jaar van het promotieonderzoek van Attila Csongor Kelemen aan de TUK. Hij geeft een beeld van de ontwikkeling binnen het onderzoek.

Toen ik twee jaar geleden begon met mijn promotieonderzoek in Kampen, had ik nog geen idee waar ik uit zou komen. Ik begon ik met een vraag: *Hoe beïnvloeden de context, theologie en persoonlijkheid van predikanten hun nonverbale communicatie tijdens de prediking?* In eerste instantie lijkt die vraag redelijk eenvoudig te beantwoorden. Vraag predikanten gewoon om over de eerste drie te vertellen (interviews) en vergelijk dat met wat je ziet op de kansel (preekopname). Dit zou uiteindelijk ook de methodologische leidraad worden van mijn empirisch onderzoek. Wat er dan bij komt is literatuurstudie en het leren kennen van gemeenten en gemeenteleden. In het eerste jaar ben ik in grote lijnen klaar gekomen met het eerste deel van de theoretische onderbouwing, de beschrijving van de kerkelijke, culturele, homiletische context van Erdély (Transilvanie). Dit afgelopen jaar heb ik een groot deel van de interviews en opnames en enquêtes kunnen doen. Die hebben een bijzondere dimensie

laten zien; wat aan het begin losse informatie leek, bleek een netwerk van factoren te zijn die elkaar steeds beïnvloeden.

Het was fijn om collega’s te bezoeken en met hen te praten over hun werk als predikant. Zeven van de elf predikanten die ik bezocht, hebben 11 jaar werkervaring. Zij vonden het prettig om te reflecteren op hun kerk, theologie, persoonlijkheid en ambtsbesef. Ik kreeg de indruk, dat zij zich daarvoor niet vaak

de tijd nemen. Predikanten die wekelijks meerdere keren het Woord verkondigen, krijgen zelden directe vragen als: *Wie is God voor jou? Hoe zou jij het Evangelie samenvatten? Wie ben je als je preekt?* Meestal is het andersom: predikanten proberen tijdens een pastoraal gesprek over dit soort vragen te praten met een gemeentelid. Tot mijn verrassing waren de predikanten zelf ook verrast door hun antwoorden.

Ook een waardevolle ervaring was het om gemeenteleden van 7 Hongaars Gereformeerde gemeenten te bevragen over de manier waarop ze kijken en luisteren naar de prediking in hun gemeente. Om te horen welke verwachtingen ze hebben van de predikant. Voor die gemeenteleden was dit gesprek een bijzondere ervaring. Ik kon al zeven van de elf gemeenten bezoeken en had er 53 mini-interviews. Die tonen nu al een opmerkelijk beeld. Bijna 90% van die kerkgangers antwoorden op de vraag *‘wie tot ze spreekt in de prediking’*, »

Inaktelke

eenduidig: 'God'. Dus ongeacht wat de mening van een predikanten ook zou zijn, verwachten de meeste gemeenteleden om door God te worden aangesproken. Op de vraag *'wat hen het meeste helpt om de inhoud van een preek te kunnen volgen'* wijzen 24 van de 53 gemeenteleden *'preekoverdracht'* als belangrijkste punt (vóór illustraties, opbouw en verwoording). Ter vergelijking, illustraties en preekopbouw werden beide 14

en 13 keer gekozen als meest behulpzame middelen. Als deze trend zich in de resterende 4 gemeenten voortzet, lijkt dit een gegeven te zijn waar de homiletische vakliteratuur meer aandacht aan zou kunnen geven, omdat theoretische reflectie op preekoverdracht redelijk schaars is.

Al is het empirisch onderzoek nog gaande, lijkt het stof verkregen door interviews en de enquête veelbelovend. Dit geeft natuurlijk ook een drive om als onderzoeker verder te gaan. De afgelopen jaren heb ik veel steun gehad aan de fijne onderzoeksgroep aan de TUK. Samen met prof. Hans Schaeffer, en nog twee andere promovendi hebben wij maandelijks een bijeenkomst, waar wij elkaars voortgang bespreken. Ook het deelnemen aan de onderzoeksgroep NOSTER (Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap) is waardevol. Gesteund door Fundament kan ik deelnemen aan deze cursus die bedoeld is voor promovendi om zich te verdiepen in empirische methodologie.

Zonder de hulp van Fundament was mijn promotiestudie hier in Nederland niet mogelijk geweest, Met dank voor alle gekregen steun, wens ik u allen Gods zegen toe!

Urk

Afstuderen Melinda Ambrus

Op maandag 19 augustus verdedigde Melinda Ambrus met succes haar Master Thesis MIRT in een collegezaal van de Theologische Universiteit Kampen. Melinda zal in een komende Nieuwsbrief een terugblik geven op haar studiejaar in Kampen en verslag doen van de inhoud van haar Thesis: *From Confusion to Care*.

**Fundament
Iránytű**

Colofon

Eindredactie:

F. Caan, Rosenburglaan 247, 4385 KL Vlissingen

Reacties/berichten Nieuwsbrief naar:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Technische realisatie:

Novente, Nunspeet

Bestuur Stichting Fundament:

voorzitter: drs. A.T. Houwen

secretaris: mr. ing. F. Caan

penningmeester: J. G. de Leeuw

lid: mw. E. Dirkse-Bergwerff

lid: ds. G. Meijer

lid: ds. R. Tigelaar

lid: drs. K.L. Wierenga

Adressen Stichting Fundament:

post: postbus 499, 8000 AL Zwolle

e-mail: info@stichting-fundament.nl

website: www.stichting-fundament.nl

Adreswijziging naar:

donateurs@stichting-fundament.nl

Informatiemateriaal opvragen:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Giften:

Bankrekening nr. NL72 INGB 0003975627

t.n.v. Stichting Fundament, Zwolle

ANBI

Fundament is een ANBI-instelling, bij de Belastingdienst bekend onder "Stichting Fundament", vestigingsplaats "Vlissingen".

ANBI nr. 8136.56.503

Giften zijn dus fiscaal aftrekbaar.

Legaten:

Indien u een legaat wilt nalaten kunt u de volgende zinsnede in een testament laten opnemen: "Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting Fundament (K.v.K. Utrecht S41179166) een bedrag €".

